

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní škola Zdislavice, okres Benešov

Zdislavice 100, 257 64 Zdislavice

Identifikátor školy: 600 042 189

Termín konání orientační inspekce: 9. - 11. duben 2001

Čj.	0322 066/01-5101
Signatura	oblcu114

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Úplná základní škola s právní subjektivitou. Škola má celkem 183 žáky v devíti třídách. Je umístěna ve třech budovách, které nejsou navzájem propojeny. V jedné budově jsou třídy druhého stupně a třetí až pátý ročník, v druhé budově je první a druhý ročník, školní družina, školní jídelna a cvičná kuchyňka. Ve třetí budově (obecní úřad) je počítačová pracovna s osmi počítači propojenými do sítě a tělocvična.

Výuka ve škole probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola schváleného MŠMT ČR pod č.j.: 16847/96-2 včetně jeho doplňků schválených MŠMT ČR pod č.j. 25 018/98-22.

Součástí školy je i školní družina. Toto zařízení ale nebylo předmětem této orientační inspekce.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Týdenní hodinová dotace je v souladu s učebním plánem výše uvedeného vzdělávacího programu. Ze zápisů v třídních knihách loňského školního roku (1999/2000) vyplývá, že nebyly zcela dodrženy učební osnovy. Ve čtvrtém ročníku bylo ve 30. týdnu nad rámec osnov probíráno učivo *slovesný způsob*, které je dodatky ke vzdělávacímu programu Základní škola přesunuto do pátého ročníku. V šestém ročníku bylo v loňském školním roce ve 31., 32. a 33. týdnu probíráno učivo *slovesné třídy*.

Kontinuita výuky mezi prvním a druhým stupněm i mezi jednotlivými ročníky je zajištěna zejména prostřednictvím časově-tematických plánů a prostřednictvím metodického sdružení a předmětových komisí. Při plánování výuky nedochází k obsahové duplicitě. Přípravu výuky pojaly všechny učitelky zodpovědně. Dlouhodobé plánování je hodnoceno s ohledem na výše uvedené nedostatky jako průměrné, aktuální příprava na sledované hodiny byla velmi dobrá.

Český jazyk na prvním stupni vyučuje pět učitelek. Čtyři mají úplnou odbornou i pedagogickou způsobilost, jedna učitelka je bez odborné a pedagogické způsobilosti. Na druhém stupni vyučují český jazyk dvě učitelky, přičemž obě mají úplnou odbornou i pedagogickou způsobilost pro výuku tohoto předmětu. Personální zajištění výuky je na prvním stupni velmi dobré, na stupni druhém vynikající, celkově nadprůměrné.

Materiální zabezpečení výuky bylo na průměrné úrovni. Učitelky mají k dispozici didaktickou techniku (zejména zpětné projektory, magnetofony apod.), učebnice, pracovní sešity, dostatek informativní literatury. Mohou žákům kopírovat pomocné materiály a také využívat počítače v pracovně pro výpočetní techniku. Ve sledovaných hodinách českého jazyka však bylo zaznamenáno (kromě běžných pomůcek) pouze využití kopírovaných pracovních listů. Audiovizuální a výpočetní technika použita nebyla.

Výukové prostory byly velmi stísněné, což souvisí s celkovou velikostí a uspořádáním obou školních budov. Třídy jsou většinou malé a žáci i učitelky jsou omezeni prostorově. Výzdoba tříd byla podnětná, zejména na prvním stupni, kde kromě výtvarných prací žáků bylo využito také různých nástěnných tabulí pro doplnění výuky českého jazyka. V hodinách sledovaných na prvním stupni učitelky využívaly zejména relaxace častým střídáním činností. Jen v některých hodinách bylo zaznamenáno zařazení relaxačních a pohybových prvků.

Podmínky výuky byly celkově hodnoceny jako průměrné.

Struktura sledovaných hodin odpovídala věku žáků a výukovým cílům. Nezbytné organizační

pokyny byly zpravidla jasné a srozumitelné. Využívané vyučovací metody byly ve většině sledovaných hodin rozmanité. Častým jevem v hodinách na prvním stupni bylo příliš vysoké tempo při práci. V některých hodinách byly učitelky vedeny snahou zvládnout v jedné vyučovací hodině co nejvíce různých činností a cvičení, přičemž jednotlivým úkolům byl věnován pouze krátký čas. Učitelky na obou stupních využívaly připravené pomůcky (zejména kopírované pracovní listy, různé kartičky s úkoly apod.). Ve většině hodin bylo přihlíženo k individuálním potřebám žáků s poruchami učení (individuální přístup, při diktátu poloviční počet vět apod.). Prostor pro samostatné aktivní učení byl dostatečně rozsáhlý. Organizace výuky umožňovala všem žákům úspěšné zapojení do práce (zejména na druhém stupni, na stupni prvním díky nasazenému tempu již méně). V některých hodinách byl kladen přílišný důraz na rychlost zpracování samostatné práce. Žáci byli vedeni ke schopnosti aplikovat učivo a to zejména v těch hodinách, kde se pracovalo s mluvnickým a gramatickým učivem. Učitelky se snažily o co nejširší využití samostatné práce žáků. Ve většině hodin vhodně kombinovaly samostatné činnosti, skupinovou práci a frontální práci. V některých případech nebylo učivo vysvětleno metodicky správně (postup při určování druhů slov). Celkově jsou organizace, metody a formy práce hodnoceny jako nadprůměrné.

Na prvním stupni v úvodu hodin zpravidla chyběla vstupní motivace, byla zpravidla nahrazena prostým sdělením cíle hodiny. Motivace průběžná byla častější na druhém stupni. Ve sledovaných hodinách převládalo povzbuzování žáků převážně kladným verbálním hodnocením. Hodnocení prováděly učitelky, žákům bylo umožněno podílet se na hodnocení, případně se hodnotit navzájem, jen v některých ze sledovaných hodin. Celkově vykazuje oblast motivace a hodnocení průměrnou úroveň.

Vztahy mezi žáky a učitelkami a mezi žáky navzájem byly založeny na důvěře. Osobnost žáka byla respektována. Nebyly zaznamenány žádné zásadní rušivé projevy žáků. Verbální i neverbální komunikace učitelů i žáků byla na dobré úrovni. Úroveň komunikativních dovedností je velmi dobrá. Žáci ve většině sledovaných hodin projevovali pozitivní vztah k výuce. Interakce a komunikace ve sledovaných hodinách je hodnocena jako velmi dobrá.

Kvalita výuky českého jazyka byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Ve sledovaných hodinách byl obsah učiva v souladu se zvoleným vzdělávacím programem Základní škola č.j. 16 847/96-2. Časová dotace hodin vyučovaných v jednotlivých ročnících odpovídala učebnímu plánu. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky byla zajištěna. Výukové cíle stanovené vyučující odpovídaly standardu vzdělávání a byly v souladu s učebními osnovami. Nedostatkem plánování byla (zejména na druhém stupni) přílišná svázanost s obsahem ucelené řady učebnic. V hodinách je patrná informovanost vyučujících o žácích se specifickými poruchami učení. Plánování a příprava na výuku je velmi dobrá.

Matematiku na prvním stupni vyučuje pět učitelek. Čtyři mají úplnou odbornou i pedagogickou způsobilost, jedna učitelka je bez odborné a pedagogické způsobilosti. Na druhém stupni vyučuje matematiku jedna učitelka s úplnou odbornou i pedagogickou způsobilostí pro výuku tohoto předmětu. Personální zajištění výuky je na prvním stupni velmi dobré, na stupni druhém vynikající, celkově nadprůměrné.

Používané prostory ve třídách prvního stupně neodpovídají nárokům na moderní vyučování. Malé učebny zejména pro první a druhou třídu neumožňují vyučujícím plně uplatnit např. skupinové a relaxační činnosti. Učební prostředí je ale podnětně a esteticky upravené.

Materiální podmínky výuky jsou velmi dobré, vybavení pomůckami a dalšími učebními materiály dostatečné. Na druhém stupni probíhaly sledované hodiny v pracovně matematiky. Její vybavení a didaktická podnětnost byly na průměrné úrovni. Potřebné učební pomůcky a didaktická technika byly k dispozici ve třídě nebo v dostupném v kabinetu matematiky. Zajištění pomůckami bylo vzhledem k obsahu učiva dostatečné. Při činnostech v hodinách nebyla (kromě kalkulátorů) využívána didaktická ani výpočetní technika. Celkově jsou materiální podmínky výuky matematiky průměrné.

V hodinách, sledovaných na prvním stupni, byly dodržovány psychohygienické zásady. Používaný žákovský nábytek v některých učebnách ale nesplňoval antropometrické požadavky s ohledem na věk žáků. Učitelky ve všech hodinách dbaly na relaxační a oddychové části. Velikost a uspořádání odborné pracovny matematiky na druhém stupni odpovídá psychohygienickým zásadám. Vyučující ale nevyužívala možnosti přímé relaxační činnosti. Použité metody a formy práce však umožňovaly žákům pohyb po třídě, změnu pracovního tempa a volbu pořadí úloh podle náročnosti a schopností žáků.

Podmínky výuky měly celkově velmi dobrou úroveň.

Organizace sledovaných hodin dávala téměř všem žákům možnost úspěšného uplatnění. Vyučující využívaly rozmanité vyučovací metody, mezi kterými převažovaly herní činnosti. Výuka zpravidla navazovala na předchozí kontrolu znalostí a dovedností žáků. V nižších ročnících byly rozvíjeny techniky podporující zapamatování učiva. Samostatná práce byla pravidelně kontrolována. Ve vyšších ročnících učitelky kladly důraz na schopnost žáků vyvozovat závěry z předaných informací, na jejich předpoklady pro získávání komplexnějších vědomostí a na schopnost aplikovat naučené poznatky v praxi. Zprostředkované informace byly přiměřené věku žáků a specifickým podmínkám třídy. Vyučující uplatňovaly při výuce probírané látky mezipředmětové vztahy. Žáci byli v hodinách průběžně sledováni, výuka byla přizpůsobena jejich potřebám (metody, tempo apod.). V opakovacích a procvičovacích částech hodin chybělo (s výjimkou pátého ročníku), účinné diferencování učiva podle schopností žáků.

Hodiny ve třídách druhého stupně se vyznačovaly pracovní atmosférou, snahou učitelek o průběžnou aktivizaci žáků. Rozsah probíraného učiva a jeho náročnost byly vhodně voleny. Převažovala skupinová nebo individuální práce, při které měli žáci prostor pro samostatné a aktivní učení. Vhodně byly ve výuce uplatňovány kooperativní techniky učení. Bystřejší žáci po ukončení své práce pomáhali s řešením úkolů spolužákům. Problémová zadání úloh nenásilně žáky motivovala a aktivizovala, současně je nutila hledat alternativní způsoby řešení. Výklad se opíral o názor a zkušenosti žáků. Logická stavba hodin umožňovala učitelce navazovat plynule na předcházející učivo, postupovat od jednodušších typů úloh po složitější. Realizovaná organizace výuky dávala vyučující možnost poskytovat žákům pomoc při řešení úloh, případně zjišťovat jejich znalosti. Kvalitu a efektivitu výuky podpořilo účelné zařazování názorných učebních pomůcek, často vyrobených vyučující. Při opakování učitelka zaměřila otázky na pochopení vztahů a souvislostí, účinně pracovala s chybou, důsledně kontrolovala stanovené úlohy. Důraz kladla na kvalitní zakončení hodiny, zadání domácí přípravy a závěrečné shrnutí učiva. Žáci měli možnost během hodin konzultovat s ní svoje výsledky a postupy nebo je konfrontovat a korigovat podle předem připravených řešení na magnetické tabuli. Organizace, užití metody a formy práce měly nadprůměrnou úroveň.

Motivace hodin vycházela z aktuálních informací, byla přiměřená věku žáků a jejich praktickým znalostem. Převažující slovní hodnocení práce žáků bylo zaměřeno pozitivně. Klasické zkoušení bylo v hodinách použito jedenkrát. Byla prováděna zpravidla namátková, nebo frontální kontrola znalostí. Žáci byli jen minimálně vedeni k sebereflexi. Učitelka na druhém stupni málo využívala vstupních motivačních metod. Při aktualizaci učiva vycházela ze zkušeností žáků. Analýzu výsledků vhodně využívala ke korekci dalších postupů. Průběžné

zkoušení a opakování mělo návaznost na probírané učivo. Hodiny postrádaly pravidelné hodnocení, případně klasifikaci jednotlivých žáků. Motivace a hodnocení měly průměrnou úroveň.

Ve sledovaných hodinách byla respektována osobnost žáka. Pěstovány byly kooperativní vztahy mezi žákem a učitelem, mezi žáky navzájem (např. při skupinové činnosti spolupráce schopnějších žáků s pomalejšími). Žáci měli v hodinách dostatek prostoru pro vyjádření vlastního názoru. Menší důraz byl kladen na rozvoj komunikativních dovedností. V hodinách, sledovaných na druhém stupni, měli žáci při práci vytvořen prostor pro diskusi. Vyučující se snažila pozitivně ovlivňovat psychosociální podmínky výuky. Při diskusi nebyl aktivně rozvíjen jejich slovní projev. Jako pozitivní se jevil klidný přístup učitelky k nim. Celkově je oblast interakce a komunikace hodnocena jako nadprůměrná.

Celkově byla úroveň výuky matematiky hodnocena jako velmi dobrá.

Dějepis a občanská výchova

Týdenní hodinová dotace obou předmětů odpovídá učebnímu plánu. Oběma předmětům je věnován dostatečný prostor. V časově-tematických plánech dějepisu i občanské výchovy respektují učitelky strukturalizaci a chronologizaci učiva doporučenou vzdělávacím programem. Zápisy v třídních knihách za školní rok 1999/2000 dokladují splnění osnov. Příprava na jednotlivé hodiny byla promyšlená, učivo na sebe navazovalo. Celkově bylo plánování a příprava na velmi dobré úrovni.

Personálně je výuka dějepisu i občanské výchovy zabezpečena výborně. Oba předměty vyučují pouze učitelky s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Jedna vede všechny hodiny dějepisu, druhá všechny hodiny občanské výchovy.

Materiální podmínky (zejména prostorové) jsou podrobně zhodnoceny v části věnované českému jazyku. Ve škole jsou k dispozici encyklopedie, historické mapy, informativní literatura apod. Sledované hodiny dějepisu byly realizovány v učebně, jejíž výzdoba byla upravena s ohledem na výuku tohoto předmětu (tabule historických slohů, časové přímky apod.). Audiovizuální technika byla použita v jedné ze sledovaných hodin dějepisu, výpočetní technika nebyla ve sledovaných hodinách používána vůbec.

Celkově jsou podmínky výuky průměrné.

V organizaci vyučování převažovaly činnostní prvky učení. V hodinách dějepisu byl výklad nové látky postaven na samostatné a kooperativní činnosti dětí (žáci ve skupinách připravovali odpovědi na předem určené okruhy otázek) a výsledky jejich práce byly základem výkladu nového tématu a tvorby poznámek na tabuli. V jedné z hodin dějepisu byl výklad doplněn využitím diapozitivů. Rovněž ve výuce občanské výchovy dominovaly aktivní činnosti žáků (modelové situace a jejich rozbor). Úroveň organizace, metod a forem práce vykazuje nadprůměrnou úroveň.

Ve sledovaných hodinách dějepisu i občanské výchovy byly často zařazovány motivační výzvy, převládalo povzbuzování žáků převážně kladným hodnocením. Žáci byli vedeni k aplikaci učiva. V hodinách dějepisu bylo zaznamenáno i klasifikované ústní zkoušení. Celkově vykazuje oblast motivace a hodnocení velmi dobrou úroveň.

Interakce a komunikace v hodinách obou předmětů byly na velmi dobré úrovni. Kázeňské problémy v hospitovaných hodinách se nevyskytovaly. Rovněž interakce a komunikace měly velmi dobrou úroveň.

Výuka dějepisu a občanské výchovy byla ve sledovaných hodinách celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Praktické činnosti, domácnost.

Časová dotace hodin v ročnících odpovídala učebnímu plánu. Členění učiva do jednotlivých ročníků korespondovalo s doporučenými tématy učebních osnov a bylo v souladu s věkem a vyspělostí žáků. Na sestavení časově tematických plánů se podílela předmětová komise. Přípravě na vyučování byla věnována za strany vyučujících náležitá pozornost. Plánované cíle hodin kladly důraz na praktické činnosti. Úroveň plánování byla vynikající.

Škola má pro výuku dostatečné prostory, které umožňují plnění cílů předmětů. Vyučování probíhá ve školní dílně, pracovních výpočetních techniky, cvičné kuchyni, na školním pozemku a v případě prvního stupně v klasických učebnách. Učební prostředí v sledovaných hodinách je podnětné. Odborné učebny a pozemky jsou dostatečně vybaveny nářadím a nástroji, splňují nároky na plnění psychohygienických zásad. Přestože v dílně je nutná obnova pracovních stolů a nářadí, jsou materiální podmínky výuky hodnoceny jako velmi dobré.

Výuku zajišťují na prvním stupni tři vyučující s příslušnou kvalifikací, na druhém stupni dvě učitelky s pedagogickou způsobilostí. Předmět domácnost vyučuje učitelka s pedagogickou způsobilostí.

Způsob a organizace vyučování ovlivnily pozitivně psychohygienické podmínky. Přímá relaxace žáků byla zařazena ve druhém ročníku. V ostatních hodinách byla zaznamenána volnost pohybu, možnost měnit pracovní polohu, dodržování technologické kázně a psychohygieny práce, což vedlo k příznivé pracovní atmosféře. Psychohygienické podmínky výuky byly velmi dobré.

Sledované hodiny byly promyšlené, volba metod a forem práce vycházela z praktických dovedností a návyků žáků při ručním opracování dostupných materiálů a z jejich schopnosti volit si vhodné materiály, nářadí a pomůcky.

Stavba hodin umožňovala volit si pracovní tempo a úspěšnou seberealizaci všem žákům. Organizace hodin podporovala práci žáků ve skupinách. Přiměřená část hodiny se věnovala teoretické přípravě. Důraz byl v hodinách kladen na bezpečnost a hygienu práce, na názornost výuky, na zkušenosti žáků z denního života, na správné pracovní návyky, manuální zručnost a na kooperaci mezi žáky. U všech vyučujících byla náročnost připravených výrobků přiměřená věku a schopnostem žáků. Materiální zajištění výuky bylo velmi dobré. Při práci s přírodninami byl připomenuta nutnost jejich výběru s ohledem na ochranu a ekologii. Všichni žáci měli dostatek přírodních, zdobných materiálů a příslušného nářadí.

Převažující částí sledovaných hodin tvořila samostatná práce žáků. Ti měli možnost svojí fantazií a manuální zručností ovlivnit konečný vzhled výrobku. Nedostatky ve výtvarném provedení byly způsobeny různou mírou obratnosti žáků a někdy nevhodně voleným materiálem (barva a síla drátu, síla prutů atd.). Organizace, metody a formy měly velmi dobrou úroveň.

Kvalitní vstupní motivace ve všech hodinách (využití tématu Velikonoce) podněcovala žáky k co nejlepšímu výsledku. Důležitým motivačním aspektem výuky je výsledek práce. Učitelky měly připravené vzorové výrobky, které také působily motivačně. Vyučující se snažily pozitivně ovlivňovat vztahy mezi žáky, jejich spolupráci a vedly je k toleranci. Formativní hodnocení jejich výkonů, prováděné v závěru hodin, vhodně se využívalo jejich sebereflexe. Klasifikace vyučujícími byla objektivní a přihlížela k individuálním dispozicím žáků. Motivace a hodnocení měly velmi dobrou úroveň.

Způsob komunikace vyučujících a jejich přátelský vztah k žákům výrazně ovlivnily klima výuky. Při práci měli žáci dostatečný prostor pro diskusi. Výrazně nadprůměrná byla i jejich vzájemná interakce, schopnost vzájemně si pomáhat. Svými chováním a výsledky práce projevili žáci pozitivní vztah k výuce těchto předmětů. Oblast interakce a komunikace byla nadprůměrná.

Kvalita výuky sledovaných předmětů je velmi dobrá.

Prvouka, přírodověda, přírodopis, seminář a praktika z přírodovědných předmětů

Časová dotace výuky prvouky a přírodovědy na prvním stupni odpovídá počtu hodin stanovených učebním plánem výše uvedeného vzdělávacího programu. Časovou dotaci výuky přírodopisu na druhém stupni stanovila ředitelka školy ve všech třídách na dvě hodiny týdně. Žákům osmého a devátého ročníku škola poskytuje možnost dalšího rozšíření vědomostí ve dvouhodinovém volitelném předmětu seminář a praktika z přírodovědných předmětů.

Obsah učiva prvouky je v souladu s požadavky učebních osnov. Do tematických plánů přírodovědy a vlastivědy ve čtvrtém a pátém ročníku je zařazeno předepsané učivo kurzu *Výchova ke zdraví* ve značně omezeném rozsahu a nesystematicky. Tím je porušen § 39 odstavec 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Tematické plány vyučujících a jejich aktuální příprava na hodiny byly celkově velmi dobré.

Všechny učitelky, které výše uvedené předměty vyučují, mají předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost. Personální podmínky výuky jsou v tomto školním roce vynikající.

Dvě hodiny přírodopisu probíhaly ve velmi dobře vybavené odborné pracovně určené pro tento předmět. Ve stejném, pro výuku velmi podnětném, prostředí probíhal i volitelný předmět seminář a praktika z přírodovědných předmětů. Zbývající hodině přírodopisu byla určena z organizačních důvodů odborná pracovna dějepisu. Tento fakt však neměl vliv na průběh a kvalitu výuky, protože vyučující používala velké množství jak sezónního přírodního materiálu, tak i dalších názorných pomůcek. Výuka prvouky a přírodovědy na prvním stupni probíhala v podnětném, ale stísněném prostředí kmenových tříd. Vybavení kabinetů pomůckami pro výuku výše uvedených předmětů je velmi dobré. Prostřednictvím předmětových komisí mají vyučující možnost ovlivňovat jejich postupnou modernizaci. Didaktická technika byla vhodným způsobem použita ve třech hodinách. Materiální podmínky výuky mají velmi dobrou úroveň.

Učitelky se snažily aplikovat během své práce všechny základní pedagogické zásady, zejména zásadu názornosti, přiměřenosti, trvalosti, aktivity žáků a individuálního přístupu. Ověřovaly si, zda žáci skutečně rozumí zadání úkolů, dávaly žákům příležitost k samostatnému rozhodování. Tím přispívaly k vytvoření vhodné pracovní atmosféry a psychologického klimatu ve třídách. Ostatní podmínky výuky (např. teplota a osvětlení v učebnách, výška nábytku pro žáky) byly ve sledovaných hodinách velmi dobré.

Strukturou se většinou jednalo o typické kombinované hodiny, kdy po krátkém opakování následoval výklad nové látky, její prvotní procvičování a zařazování do soustavy dříve osvojených vědomostí a dovedností. Společným pozitivním zjištěním byl fakt, že všechny vyučující používaly takové metody předávání informací, při kterých museli být žáci velmi aktivní, tvořiví a projevovat značnou míru samostatnosti v uplatňování základních myšlenkových operací. Učitelky kladly důraz nejen na pouhé osvojování základních pojmů, ale zejména na jejich praktickou aplikaci při řešení problémových situací. Převažujícími vyučovacími metodami byly samostatná pozorování a vyhledávání informací, jejich třídění

a používání a rozhovor vyučujících se žáky. Rovněž zápisy z hodin si pořizovali žáci, podle dané osnovy, sami. V několika hodinách nezbývalo více času na závěrečné shrnutí a strukturování nového učiva. Z hlediska organizace měla výuka většinou společnou formu ve třech hodinách doplněnou o práci v různě velkých skupinách. Celkově je oblast metod, forem a organizace práce hodnocena velmi dobře.

Motivaci žáků v úvodní části výuky učitelky většinou zaměřovaly za seznámení s programem hodin. Méně pozornosti věnovaly vysvětlení smyslu učiva a jeho využití v dalším studiu či praktických denních situacích. K dalším motivačním činitelům patřily na prvním stupni didaktické hry a jiné prvky dramatické výchovy, na druhém stupni potom praktická aplikace učiva, využívání zkušeností žáků a sdělování různých zajímavostí. Všechny učitelky žáky velmi často chválily, jak za jednotlivé odpovědi, tak po skončení samostatné práce a většinou i v závěru vyučování. Jiná forma hodnocení žáků ze strany vyučujících nebyla ve sledovaných hodinách zaznamenána. Motivace a hodnocení má průměrnou úroveň.

V komunikativních dovednostech žáků byly značné rozdíly v závislosti na jejich věku, použitých vyučovacích metodách a zejména nárocích vyučujících na jejich formální i obsahovou stránku. Ve všech sledovaných hodinách žáci dodržovali stanovená pravidla chování a zejména na prvním stupni dobře a ochotně se svými učitelkami spolupracovali. Vyučující mají k žákům velmi pěkný vztah, jsou tolerantní k jejich chybám, trpělivé a taktní v jednání. Verbální i neverbální komunikace vyučujících měla velmi dobrou úroveň. Celková úroveň oblasti interakce a komunikace však byla průměrná.

Celkově je výuka uvedených předmětů hodnocena ve sledovaných hodinách jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Celkově je kvalita vzdělávání hodnocena jako velmi dobrá

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Předcházející inspekce probíhala ve škole ve dnech 18. - 19. února 1997 (viz výčet dokladů). Jednalo se o orientační inspekci modulu A (řízení školy). Na základě závěrů a doporučení z této inspekce a na základě hodnocení práce ředitelky školy v roce 1998 byla vypracována *Koncepce školy na rok 1999 - 2006*. Obsahuje obecně stanovené cíle pro oblasti výchovně-vzdělávací, materiálně-technickou a spolupráce školy s veřejností. Členové inspekčního týmu konstatovali dílčí splnění stanovených cílů a pozitivní změny ve vývoji školy od přecházející inspekce (přechod školy na jednotný vzdělávací program Základní škola, zlepšení odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících, vybudování počítačové pracovny, pořízení kopírky, vybavení některých tříd novým nábytkem, stavební úpravy interiérů školních budov). Přetrvávajícím problémem jsou nedostatečné prostorové (v přízemí budov i hygienické) podmínky k výuce (např. strmé a úzké schodiště do prvního patra ve staré budově). Během rozhovorů se členy inspekčního týmu upřesnila ředitelka i svoje představy o prioritách a další realizaci koncepčních záměrů (připojení školy na internet, zajištění kvalifikovaného učitele anglického jazyka, další zlepšení studijního zázemí pro učitele, půdní vestavba nových tříd, rozšíření nabídky mimoškolních aktivit).

Na koncepci školy navazuje *Roční plán školy 2000/2001* (pedagogická rada s ním byla seznámena dne 1. září 2000). Podrobnější analýza minulého školního roku jako východisko plánování dalšího období nebyla doložitelnou formou provedena. Cíle tohoto střednědobého plánu jsou však konkrétní a reálné. Je určena osobní zodpovědnost a termíny plnění úkolů. Velmi dobré jsou rovněž na plán školy navazující *roční plány práce výchovné poradkyně, předmětových komisí, školní družiny, operativní měsíční plány a Plán kontrolní činnosti*. V porovnání se závěry předcházející inspekce tak došlo k výraznému zlepšení také v této oblasti řízení školy.

Zápisy z jednání pedagogické rady a z pravidelných provozních porad je doloženo, že výše uvedené dlouhodobé i střednědobé cíle jsou přijaty a podporovány všemi subjekty, které se významnou měrou podílejí na činnosti školy.

Učební plány jednotlivých tříd prvního stupně jsou v souladu s požadavky zvoleného vzdělávacího programu. Rovněž hodinové dotace jednotlivých předmětů učebního plánu druhého stupně stanovila ředitelka tak, že v celém čtyřletém cyklu jsou dodrženy minimální počty hodin i celkové týdenní časové dotace. Od čtvrtého ročníku je ve škole vyučováno dvěma cizím jazykům, učební plán druhého stupně nabízí žákům sedmého až devátého ročníku tři volitelné předměty (*seminář ze zeměpisu, seminář a praktikum z přírodovědných předmětů, domácnost*) a žákům celé školy (kromě šesti nepovinných předmětů) i bohatý výběr z deseti zájmových útvarů.

Časově-tematické plány vyučujících jsou vypracovány. Učivo předepsané osnovami je většinou rozděleno pouze do jednotlivých měsíců školního roku, v ojedinělých případech je jednotlivým tématům stanovena i podrobná hodinová dotace. Porušení osnov bylo konstatováno v předchozím textu v rámci hodnocení jednotlivých sledovaných předmětů.

Péče školy o 17 žáků s vývojovými poruchami učení má velmi dobrou úroveň. Nadstandardní jsou především individuální vzdělávací plány, které kromě obvyklých údajů o vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně a konkrétních způsobech nápravy ze strany školy obsahují i podíl rodičů a žáka při řešení daného problému. Plány jsou pravidelně sledovány a na

základě výsledků reedukace jsou přijímána další opatření ke zlepšení výchozího stavu.

Minimální preventivní program vypracovala učitelka pověřená funkcí protidrogového koordinátora přesně v intencích Metodického pokynu MŠMT ČR k prevenci sociálně patologických jevů dětí a mládeže čj. 14 514/2000-51. Pedagogická rada s ním byla seznámena dne 21. listopadu 2000.

Vzhledem k velikosti a podmínkám školy má současný způsob plánování svým rozsahem a účelností nadprůměrnou úroveň.

Organizování

Zvolený organizační systém je účinný. Kompetence všech pracovníků jsou stanoveny, vycházejí z dokumentu *Organizační zajištění školního roku 2000/2001*. Organizační řád školy popisuje kompetence, vzájemnou zastupitelnost, vymezuje dokumentaci, provoz školy, evidenci majetku, organizační schéma a informační systém.

Vedení školy reaguje na uspokojování potřeb a zájmů žáků a rodičů, snaží se zároveň věnovat pozornost vytváření kvalitních podmínek pro činnost pedagogického sboru. V práci mu pomáhají ustavené metodické orgány. Krédem jejich práce je odpovědnost jednotlivých pedagogů, jejich samostatnost a tvůrčí přínos pro činnost školy. Vzhledem ke kvalitě vzdělávací práce školy je činnost těchto orgánů velmi dobrá.

Organizace výuky a provoz jsou v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Dokumentace upravující organizaci výchovně-vzdělávací činnosti školy je vedena. Školní řád byl prokazatelně projednán pedagogickou radou a sdružením rodičů. Jeho přílohami jsou režim školy a řády odborných pracoven. Nedostatkem jsou neúplná nebo chybějící ustanovení o zákazu, držení, distribuce a zneužívání návykových látek a o potírání projevů rasismu a šikany ve smyslu Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže čj. 14 514/2000-51.

Informační systém je dostatečný vzhledem k žákům, pracovníkům školy i veřejnosti. Rodiče a veřejnost informuje škola prostřednictvím žákovských knížek, tradičních třídních schůzek a konzultačních hodin, žáky prostřednictvím žákovského parlamentu, školní žákovského časopisu a prostřednictvím třídních učitelů. Zaměstnanci školy přirozenou neformální vzájemnou komunikací, operativními informacemi na nástěnkách, pravidelnými provozními poradami.

Zápisy z pedagogických rad mají velmi dobrou formální a většinou i obsahovou stránku (upřesnění měsíčních plánů práce, informace z porad ředitelů, upozornění na legislativní změny, organizační pokyny, obecné závěry z hospitací, hodnocení prospěchu a chování žáků). Závěry jsou stručně a konkrétně formulovány. Menší pozornost je věnována pouze podrobnějšímu vyhodnocení a analýze předcházejícího období (jedná se o pouhý výčet akcí, nebo stručné konstatování, že úkoly byly splněny).

Výroční zpráva školy za školní rok 1999/2000 je zpracována v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Předložené informace jsou relevantní, v oblastech sledovaných touto orientační inspekcí odpovídají zjištěným skutečnostem.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy a informačních systémů je hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Všichni pedagogičtí pracovníci byli ředitelkou školy seznámeni se záměry vedení školy a také s dalšími povinnostmi v nadcházejícím školním roce při první pedagogické radě. Ve své denní praxi používá ředitelka školy participativní styl řízení, který pozitivním způsobem ovlivňuje celkovou pracovní atmosféru ve škole. Další možnosti ke komunikaci se sborem má ředitelka při pedagogických radách nebo pravidelných provozních poradách. Kromě výše zmíněných konzultací získává ředitelka další podněty k vedení učitelek ve výchovně vzdělávacím procesu při vlastní hospitační činnosti.

Ředitelka školy podporuje snahu učitelek o další vzdělávání. Jednotlivé učitelky i ředitelka využívají především nabídky Pedagogického centra v Praze (zejména školení v oblasti specifických poruch učení, školení k výuce českého jazyka, školský management, školení vyučujících cizích jazyků). V loňském školním roce se uskutečnila také návštěva v Základní škole Obříství.

Odbornost učitelů je ve škole v současné době využívána efektivně. Na prvním stupni je celkem 70 % hodin vyučováno odborně a pedagogicky způsobilými učitelkami. Na druhém stupni je úplná pedagogická a odborná způsobilost ve 100 % hodin ve většině předmětů (český jazyk, dějepis, občanská výchova, matematika, zeměpis, přírodopis, hudební výchova, chemie).

Výsledky v oblasti výchovně vzdělávací práce, iniciativa vyučujících v dalším sebevzdělávání a v zapojení do činností nad rámec běžné výuky jsou pro ředitelku školy důležité při udělování osobního ohodnocení a mimořádných odměn. Kritéria pro jejich přidělování jsou vyučujícím známa. Ředitelka má zpracován písemný materiál s názvem *Metodika přiznávání osobních příplatků u pedagogických pracovníků ZŠ Zdislavice*. Výši osobního příplatku mění ředitelka školy přibližně jednou za školní rok.

Oblast vedení a motivování pracovníků je hodnocena jako velmi dobrá.

Kontrolní mechanismy

Vzhledem k velikosti školy je systém kontroly, který ředitelka školy využívá, dostačující. Základem je neustálý denní kontakt se všemi pedagogickými pracovníky školy. Ředitelka má zpracován *Plán kontrolní činnosti na školní rok 2000/2001*, který zahrnuje jak hospitační činnost, tak kontrolu veškeré dokumentace. Sledováním pedagogické dokumentace pověřila ředitelka svou zástupkyni. Kontrola je prováděna v pravidelných intervalech. Při inspekční činnosti nebyly zjištěny žádné zásadní nedostatky v její úrovni. Kontrola zpracování časově-tematických plánů byla spíše formální a neodhalila výše uvedené nedostatky v nedodržování osnov. Dodržování časově-tematických plánů ředitelka pravidelně sleduje a o svých kontrolách vede zápisy.

Provoz školy kontroluje ředitelka prostřednictvím ekonomky, v jejíž náplni práce je i kontrola provozních zaměstnanců.

Hospitační činnost byla stanovena výše uvedeným plánem. Hospitace jsou sledovány i prostřednictvím výkazu o počtu hospitací, které si vedení školy sestavuje za každý školní rok. Počet hospitací i jejich rozvržení v čase a podle předmětů je dostačující. O každé hospitaci ředitelka i její zástupkyně vyhotovují zápis, který při pohospitačním pohovoru učitel podepisuje. Každý učitel má svoji složku, do které jsou jednotlivé zápisy o hospitacích zakládány. Je možné sledovat i plnění uložených úkolů a závěrů, který vyplynuly z výsledků hospitací.

Pro kontrolu výsledků vzdělávání využívá škola zejména testů z programu Kalibro. Ve většině sledovaných předmětů se škola pohybuje v pásmu celostátního průměru (nejlepší výsledky byly zaznamenány v přírodních vědách - třetí decila).

Komplexní písemnou analýzu kontrolní činnosti ředitelka školy nezpracovává, ale pravidelně při pedagogických radách informuje učitele o poznatcích ze své kontrolní činnosti a ukládá úkoly z ní vyplývající (viz zápisy z pedagogických rad).

Kontrolní systém má velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Celkově je úroveň řízení hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

Hodnocení použití účelových prostředků

Účelové prostředky nebyly škole v roce 2000 přiděleny.

Hodnocení čerpání NIV, ONIV

Čerpání prostředků z státního rozpočtu uvádí následující tabulka

	Plán v Kč	Čerpání v Kč	Rozdíl v Kč
Mzdové prostředky	2 576 000,-	2 576 000,-	0,-
OPPP	33 000,-	33 000,-	0,-
Odvody a příděl FKSP	965 000,-	960 828,-	- 4 172,-
ONIV	73 000,-	77 172,-	+ 4 172,-
Celkem:	3 647 000,-	3 647 000,-	0,-

Státní příspěvek pokrývá celkové náklady školy ve výši 82,64 %.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu

Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu v roce 2000 byly využity efektivním způsobem.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- V rámci kontroly účetnictví a účetních dokladů byly kontrolovány účetní doklady za rok 2000. Obsahují potřebné náležitosti podle § 11 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Pokladní doklady jsou často nalepené dohromady, je v nich špatná orientace. Bylo by vhodné evidovat pokladní doklady zvlášť (v samostatném pořadači) a číslovat každý rok od čísla jedna vzestupně.
- Inventura pokladny nebyla v roce 2000 provedena v souladu s § 30 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Inventura není zapsána v inventurním soupise, ale je zapsána přímo v pokladní knize.
- Finanční prostředky FKSP jsou řádně vedeny na samostatném bankovním účtu, podklady k čerpání byly shledány v pořádku. K 15.2.2001 byla škole převedena půjčka z FKSP z bývalého Školského úřadu Benešov. Tato půjčka není zatím v účetnictví vedena, je nutné provést její zaúčtování na účet 335.
- Personální a mzdová agenda je vedena v pořádku. V osobních spisech jsou doloženy všechny potřebné doklady zaměstnanců.
- Na základě doporučení Zápisu metodické dohlídky zaměřené na hospodaření s majetkem v roce 2000, ve vazbě na účetní evidenci, kterou provedl finanční referát OkÚ Benešov dne 4.10.2000 byly vnitřní organizační směrnice školy doplněny k 1.1.2001.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Výroční zpráva o činnosti Základní školy Zdislavice ve školním roce 1999/2000
- Plán kontrolní činnosti na školní rok 2000/2001 ze dne 1. září 2000
- Řád školy ze dne 1. září 2000
- Inspekční zpráva ČŠI čj. O-02-01/9697-59 ze dne 21. února 1997
- Koncepce školy na rok 1999-2006 z 1. září 1999
- Organizační řád ZŠ Zdislavice z 1. září 1995 (včetně schématu)
- Režim školy - povinnosti učitelů z 1. září 1999
- Vnitřní směrnice pro ostrahu majetku z 1. ledna 1996
- Metodika přiznávání osobních příplatků u pedagogických pracovníků z 21. listopadu 2000
- rozvrh hodin
- časově-tematické plány sledovaných předmětů
- roční plán činnosti školy na školní rok 2000/2001 z 1. září 2000
- řady odborných pracoven (vše ze září 2000)
- pracovní náplň třídního učitele z 3. března 1999

- povinnosti zástupkyně ředitelky z 1. září 1993
- povinnosti ekonomky školy z 1. ledna 1995
- zápisy z pedagogických rad
- zápisy z provozních porad
- třídní knihy ze školního roku 1999/2000
- třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy ze školního roku 2000/2001
- hospitační záznamy inspektorů ČŠI
- žákovské knížky a vzorek žákovských písemností
- personální dokumentace
- hospitační záznamy ředitelky a zástupkyně
- měsíční plány práce
- roční plány práce předmětových komisí
- roční plán práce výchovného poradce
- minimální preventivní protidrogový program
- individuální vzdělávací plány žáků s vývojovými poruchami učení
- zápis z metodické dohlídky zaměřené na hospodaření s majetkem v roce 2000, ve vazbě na účetní evidenci, kterou provedl finanční referát OkÚ Benešov dne 4. října 2000
- účtový rozvrh
- příkaz ředitele školy k inventarizaci
- podklady pro bývalý ŠÚ Benešov (dnes ref. školství OkÚ)- čerpání státního příspěvku
- rozvaha k 31. prosinci 2000
- výsledovka k 31. prosinci 2000
- inventurní soupisy

pozn.: písemné materiály, u kterých nejsou uvedeny bližší údaje o termínu vydání, nebyly datovány

ZÁVĚR

Podmínky:

Prostorové a materiální podmínky školy s ohledem na velikost školy nejsou dobré. Škola se potýká se značnými prostorovými problémy. Hlavní část školy je umístěna ve dvou starých budovách. V jediném novém objektu (třetí školní budova) je umístěna pouze prostorná a dobře vybavená tělocvična a pracovna informatiky. Ostatní části této nové budovy využívá Obecní úřad Zdislavice. Personální zajištění výuky je nadstandardní, ve většině předmětů vyučují učitelky s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Podmínky výuky jsou celkově průměrné.

Vzdělávání:

Průběh vzdělávání byl sledován prostřednictvím celkem 31 hospitace. Úroveň všech sledovaných předmětů byla hodnocena jako velmi dobrá. Na základě těchto zjištění byl průběh vzdělávání celkově hodnocen jako velmi dobrý.

Řízení:

Úroveň plánování je velmi dobrá. Organizační struktura vzhledem k velikosti školy a k počtu zaměstnanců umožňuje její účinné řízení. Organizování je hodnoceno jako velmi dobré. Ve vedení a motivování pracovníků ředitelka školy klade důraz především na kvalitu přímé pedagogické práce s dětmi a dbá na další vzdělávání učitelů. Tato oblast je na velmi dobré úrovni. Kontrolní systém je vzhledem k velikosti školy hodnocen rovněž jako velmi dobrý.

Kvalita řízení je celkově velmi dobrá.

Srovnání s předcházející inspekcí ukazuje pozitivní změny ve vývoji školy zejména v oblasti odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících, kde došlo k výraznému zlepšení. Přetrvávajícím problémem jsou nedostatečné prostorové, a v přízemí budov i hygienické, podmínky k výuce. V oblasti řízení došlo k výraznému zlepšení úrovně plánování.

Ve sledovaných oblastech nebylo zjištěno neefektivní čerpání finančních prostředků, které byly škole přiděleny ze státního rozpočtu.

Na základě sledovaných jevů při hodnocení kvality vzdělávání a řízení byla škola celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektori a další zaměstnanci ČŠI:

	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Pavel Skokan
Členové týmu	Jaroslav Richter
	Mgr. Václav Zemek
	Ing. Jana Strnadová

V Kutné Hoře dne 27. dubna 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 7. května 2001

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Dana Čambulová

.....

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad Benešov, ref. školství	2001-05-25	032 089/01-5101
Obec Zdislavice	2001-05-25	032 090/01-5101
Rada školy:	nebyla zřízena	-----

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	připomínky nebyly podány